

Střet tří motivů - ekonomického, společenského a politického - vedl ke znárodnění. Byla to ekonomická víra v nevyhnutelnou unifikaci, která je nejdokonalším výrazem organizace výroby. To se kombinovalo s odsouzením konkurence jako principu ekonomického plýtvání se zdroji. Bylo to završení trendů z třicátých let, kdy lékem na krizi byla kartelizace všech odvětví a vznik korporativismu. A to i třeba v Československu. Druhým vlivem je působení války na společnost a podniky. Všechny znárodněné podniky byly válkou vnitřně vyčerpané (s výjimkou výboby železa a oceli) a poté, co byly státem dočasně využity ve válečném usílí, tak je měl nyní sanovat, a tím jim pomoci. Higgsova krizová hypotéza a princip západky dostaly v poválečné Británii téměř krystalicky čistou formu.

V tento moment ale přichází na scénu socialistická ideologie: ta viděla ve znárodnění naplnění touhy po kontrole nezaměstnanosti a cen. Tedy dva první faktory zdánlivě připravily půdu pro logický krok, kterým bylo znárodnění podniků, etatizace veřejných služeb jako bylo zdravotnictví a školství a znárodnění výnosů z půdy. Filosoficky šlo posun od atomismu k holismu. Ve Velké Británii mají pro tento jev dokonce jméno: duch Dunquerque.

Důležitým aspektem, který umožnil znárodnění ve státě, jehož občané si již v 17. století spojili svobodu s vlastnictvím,⁴⁴¹ je "expertní názor". V tu chvíli, kdy tzv. nezávislí odborníci na urbanistiku, ekonomii, rodinou politiku, letectví a další, spolu se socialisty "všech stran,"⁴⁴² přijali znárodnění či větší vliv státu za legitimní nástroj zvyšování ekonomické a sociální efektivity, byly "prolomeny hráze". Válka pak vytvořila vhodnou "atmosféru", přinesla vysoké daně, ohromující náklady na zbrojení vyvolaly dojem, že peníze jsou a jen se musí přeměrovovat na financování "státu hojnosti".